

ELŐSZÓ A MINŐSÉGELLENŐRZÉSRE, A KÖNYVVIZSGÁLATRA, AZ
ÁTVILÁGÍTÁSRA, AZ EGYÉB BIZONYOSSÁGOT NYÚJTÓ ÉS
KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ NEMZETKÖZI
STANDARDOKHOZ

TARTALOM

	Bekezdések
Bevezetés	1-2
Az IAASB kiadványai	3
A Nemzetközi Könyvvizsgálati és Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatási Standard Testület által kiadott Nemzetközi Standardok érvénye	4-9
Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok	10-29
A Nemzetközi Könyvvizsgálati és Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatási Standard Testület által kiadott Gyakorlati Állásfoglalások érvénye	30-31
A Nemzetközi Könyvvizsgálati és Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatási Standard Testület által kiadott egyéb dokumentumok	32
Nyelv	33

Az alábbi szövegben a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokra való hivatkozás jelzi, hogy a magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokon alapulnak, azok teljes körű fordítását is tartalmazzák. Ahol a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok pénzügyi kimutatásokat említenek, a magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok szempontjából a számviteli törvény szerinti beszámolót kell érteni.

Az Előszó hatályos 2010. január 1-jétől.

ELŐSZÓ A MINŐSÉGELLENŐRZÉSRE, A KÖNYVVIZSGÁLATRA, AZ
ÁTVILÁGÍTÁSRA, AZ EGYÉB BIZONYOSSÁGOT NYÚJTÓ ÉS
KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ NEMZETKÖZI
STANDARDOKHOZ

Bevezetés

1. A minőségellenőrzésre, a könyvvizsgálatra, az átvilágításra, az egyéb bizonyosságot nyújtó és kapcsolódó szolgáltatásokra vonatkozó nemzetközi standardokhoz (Nemzetközi Standardok vagy IAASB Standardok) kapcsolódó jelen előszót a Nemzetközi Könyvvizsgálati és Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatási Standard Testület (IAASB) által kiadott nyilatkozatok hatóköre és érvénye megértésének a megkönnyítése érdekében adták ki, ahogy azt az IAASB Hatásköre előírja.
2. Az IAASB elkötelezte magát az általánosan és globálisan elfogadott Nemzetközi Standardok kidolgozása mellett. Az IAASB tagok a széles értelemben vett nyilvánosság és a globális könyvvizsgálói szakma érdekében lépnek fel. Ennek eredményeképpen olyan álláspontot is képviselhetnek egy adott kérdésben, amely nincs összhangban az adott ország vagy társaság jelenlegi gyakorlatával, vagy amely nincs összhangban azoknak az állásfoglalásával, akik IAASB-beli tagságukat javasolták.

Az IAASB kiadványai

3. Az IAASB kiadványai irányadók azokra a könyvvizsgálatra, átvilágításra, egyéb bizonyosságot nyújtó és kapcsolódó szolgáltatásokra szóló megbízásokra, amelyeket a Nemzetközi Standardoknak megfelelően hajtanak végre. Az IAASB kiadványai nem hatálytalanítják azokat a helyi törvényeket vagy jogszabályokat, amelyek egy adott országban irányadók a múltbeli pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatára vagy az egyéb információkkal kapcsolatos, bizonyosságot nyújtó megbízásokra, és amelyeket a nemzeti standardok szerint be kell tartani. Ha a helyi törvények vagy jogszabályok eltérnek az IAASB Standardoktól vagy ellentétben állnak azokkal egy adott témát illetően, akkor egy, a helyi törvények vagy szabályzatok szerint végrehajtott megbízás még nem felel meg automatikusan az IAASB Standardoknak. A hivatásos könyvszakértőnek csak akkor szabad az IAASB Standardoknak való megfelelésről nyilatkoznia, ha teljes mértékben eleget tett a megbízásra vonatkozó összes standardnak.

ELŐSZÓ A MINŐSÉGELLENŐRZÉSRE, A KÖNYVVIZSGÁLATRA, AZ
ÁTVILÁGÍTÁSRA, AZ EGYÉB BIZONYOSSÁGOT NYÚJTÓ ÉS
KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ NEMZETKÖZI
STANDARDOKHOZ

**A Nemzetközi Könyvvizsgálati és Bizonyosságot Nyújtó
Szolgáltatási Standard Testület által kiadott Nemzetközi
Standardok érvénye**

4. A Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokat a múltbeli pénzügyi információk könyvvizsgálatánál kell alkalmazni.
5. Az Átvilágítási Megbízásokra Vonatkozó Nemzetközi Standardokat a múltbeli pénzügyi információk átvilágításánál kell alkalmazni.
6. A Bizonyosságot Nyújtó Megbízásokra Vonatkozó Nemzetközi Standardokat a múltbeli pénzügyi információktól eltérő vizsgálati tárgyakra vonatkozó, bizonyosságot nyújtó megbízások során alkalmazni.
7. A Kapcsolódó Szolgáltatásokra Vonatkozó Nemzetközi Standardokat a beszámoló-összeállítási megbízásoknál, a megállapodás szerinti eljárásoknak információkra vonatkozó alkalmazására szóló megbízásoknál és az egyéb kapcsolódó szolgáltatási megbízásoknál kell alkalmazni, ahogy azokat az IAASB definiálja.
8. A Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokat, az Átvilágítási Megbízásokra Vonatkozó Nemzetközi Standardokat, a Bizonyosságot Nyújtó Megbízásokra Vonatkozó Nemzetközi Standardokat és a Kapcsolódó Szolgáltatásokra Vonatkozó Nemzetközi Standardokat együttesen az IAASB Megbízási Standardoknak nevezik.
9. A Nemzetközi Minőségellenőrzési Standardok alkalmazandók minden olyan szolgáltatásra, amely az IAASB Megbízási Standardok hatókörébe esik.

Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok¹

10. A Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok a pénzügyi kimutatásoknak² egy független könyvvizsgáló általi

¹ A jelen Előszóban szereplő kifejezésekkel és fogalmakkal kapcsolatban további magyarázat található a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokban, főleg a [javasolt] 200. témaszámú, (módosított és átfogalmazott) „A független könyvvizsgáló átfogó célja és a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok szerinti könyvvizsgálat irányítása” című Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardban.

² Amennyiben másként nincs jelezve, a „pénzügyi kimutatások” múltbeli pénzügyi információkat tartalmazó pénzügyi kimutatásokat jelentenek.

ELŐSZÓ A MINŐSÉGELLENŐRZÉSRE, A KÖNYVVIZSGÁLATRA, AZ
ÁTVILÁGÍTÁSRA, AZ EGYÉB BIZONYOSSÁGOT NYÚJTÓ ÉS
KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ NEMZETKÖZI
STANDARDOKHOZ

könyvvizsgálatának az összefüggésében íródnak.³ Ezeket a körülményektől függően szükség szerint adaptálni kell, ha egyéb múltbéli pénzügyi információk könyvvizsgálataira alkalmazzák azokat.

11. A pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatának célja, hogy képessé tegye a könyvvizsgálót azon véleményének megformálására, hogy a pénzügyi kimutatásokat minden lényeges szempontból a vonatkozó pénzügyi beszámolási alapelveknek megfelelően készítették-e el. Célja a jelentés felhasználóinak bizalmát növelni a pénzügyi kimutatások iránt. A Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok együttvéve megadják a standardokat a könyvvizsgáló munkájához ezen cél elérése érdekében.
12. Egy könyvvizsgálat elvégzésekor a könyvvizsgáló átfogó célja, hogy kellő bizonyosságot szerezzen arra vonatkozóan, hogy egészében véve a pénzügyi kimutatások mentesek-e az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításoktól, valamint hogy jelentést készítsen a pénzügyi kimutatásokról a könyvvizsgáló megállapításaival összhangban. Minden olyan esetben, amikor ezt az átfogó célt nem érték el vagy az nem érhető el, a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok megkövetelik, hogy a könyvvizsgáló megfelelően minősítse a könyvvizsgálói záradékot (véleményt) vagy lépjen vissza a megbízástól.
13. A könyvvizsgáló minden, a könyvvizsgálat szempontjából releváns Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardot alkalmaz. Egy Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard akkor releváns, ha a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard hatályban van és fennállnak azok a körülmények, amelyekkel a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard foglalkozik.
14. A Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok foglalkoznak a könyvvizsgáló általános felelősségeivel, valamint a könyvvizsgáló további szempontjaival, amelyek az adott felelősségek konkrét témákkal kapcsolatos alkalmazása szempontjából relevánsak. Egy Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard célokat és követelményeket tartalmaz, az alkalmazásra vonatkozó és egyéb magyarázó anyag formájában lévő útmutatással együtt. Tartalmazhat bevezető anyagot

³ A továbbiakban: „a könyvvizsgáló”.

ELŐSZÓ A MINŐSÉGELLENŐRZÉSRE, A KÖNYVVIZSGÁLATRA, AZ
ÁTVILÁGÍTÁSRA, AZ EGYÉB BIZONYOSSÁGOT NYÚJTÓ ÉS
KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ NEMZETKÖZI
STANDARDOKHOZ

is, amely a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok megfelelő megértéséhez alapvető fontosságú összefüggéseket biztosít, valamint fogalmakat. Ezért egy Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard teljes szövegét kell figyelembe venni a követelményei megértéséhez és alkalmazásához.

A Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok céljai

15. Mindegyik Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard tartalmaz egy olyan célt vagy célokat, amely(ek) megadja(k) azt a kontextust, amelyben a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard követelményeit meghatározták. A könyvvizsgáló ezen célok elérésére törekszik, tekintettel a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok közötti kapcsolatokra. E szempontból a könyvvizsgáló annak megítélésére használja a célokat, hogy megítélje, hogy eleget téve a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok követelményeinek, elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzett-e be a könyvvizsgáló átfogó céljának az összefüggésében. Ha egy különálló célt nem értek el vagy az nem érhető el, a könyvvizsgáló mérlegeli, hogy ez megakadályozza-e a könyvvizsgálót a könyvvizsgáló átfogó céljának az elérésében.

Követelmények

16. Az egyes Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok követelményeit külön rész tartalmazza és a követelmények a „kell” szó használatával vannak kifejezve. A könyvvizsgáló a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardban foglalt egyéb anyagok összefüggésében alkalmazza a követelményeket.
17. A könyvvizsgáló minden esetben eleget tesz a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard követelményeinek, ha azok relevánsak a könyvvizsgálat körülményei között. Kivételes körülmények között azonban a könyvvizsgáló szükségesnek ítélni meg a releváns követelménytől való eltérést alternatív könyvvizsgálati eljárások végrehajtásával annak érdekében, hogy elérje az adott követelmény célját. Annak szükségessége, hogy a könyvvizsgáló eltérjen a releváns követelménytől, várhatóan csak akkor merül fel, ha a követelmény egy konkrét eljárás végrehajtására vonatkozik, és a könyvvizsgálat konkrét körülményei között az adott eljárás nem lenne hatékony.
18. Egy követelmény csak olyan esetekben nem releváns, ha: a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard nem releváns; vagy ha a várt

ELŐSZÓ A MINŐSÉGELLENŐRZÉSRE, A KÖNYVVIZSGÁLATRA, AZ
ÁTVILÁGÍTÁSRA, AZ EGYÉB BIZONYOSSÁGOT NYÚJTÓ ÉS
KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ NEMZETKÖZI
STANDARDOKHOZ

körülmények nem érvényesek, mert a követelmény feltételhez kötött és a feltétel nem áll fenn. A könyvvizsgálónak nem kell olyan követelménynek eleget tennie, amely nem releváns a könyvvizsgálat körülményei között; ez nem képez a követelménytől való eltérést.

Alkalmazásra vonatkozó és egyéb magyarázó anyag

19. Egy Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardban foglalt alkalmazásra vonatkozó és egyéb magyarázó anyag a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard elválaszthatatlan részét képezi, mivel további magyarázatokat nyújt a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard követelményeihez és útmutatást nyújt azok végrehajtásához, valamint háttér-információkat ad a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard által kezelt kérdésekkel kapcsolatban. Tartalmazhat példákat olyan eljárásokra, amelyek közül néhányat a könyvvizsgáló megfelelőnek ítélt meg adott körülmények között. Az ilyen útmutatásnak azonban nem célja követelményt támasztani.
20. A függelékek, amelyek az alkalmazásra vonatkozó és egyéb magyarázó anyag részét képezik, egy Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard elválaszthatatlan részei. A függelék célját és tervezett használatát a kapcsolódó Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard fő szövege vagy magának a függeléknek a címe és bevezetője magyarázza el.

Bevezető anyag és fogalmak

21. A bevezető anyag szükség szerint tartalmazhat olyan kérdéseket, mint: a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard céljának és hatókörének, beleértve azt, hogy a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard hogyan kapcsolódik a többi Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardhoz; a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard tárgyának; a könyvvizsgálóval és más személyekkel szemben támasztott konkrét elvárásoknak; és annak a kontextusnak a magyarázatát, amelyben a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardot megalkották.
22. Egy Nemzetközi Könyvvizsgálati Standard tartalmazhatja – a „Fogalmak” cím alatti külön részben – egyes kifejezéseknek a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok szempontjából használt jelentéseit. Ezek segítenek a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok következetes alkalmazásában és értelmezésében, és nem céljuk olyan fogalmakat felülírni, amelyeket más célokra hozhattak létre, akár törvényekben, jogszabályokban vagy másként. Amennyiben másként

ELŐSZÓ A MINŐSÉGELLENŐRZÉSRE, A KÖNYVVIZSGÁLATRA, AZ
ÁTVILÁGÍTÁSRA, AZ EGYÉB BIZONYOSSÁGOT NYÚJTÓ ÉS
KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ NEMZETKÖZI
STANDARDOKHOZ

nincs jelezve, ezek a kifejezések ugyanazt a jelentést fogják hordozni a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok minden részében. A Kézikönyvben található Kifejezések glosszáriuma a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokban meghatározott kifejezések teljes listáját tartalmazza. Tartalmazza még a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokban található más kifejezések leírását is annak érdekében, hogy segítse a közös és következetes értelmezést és fordítást.

Nemzetközi Minőségellenőrzési Standardok

23. A Nemzetközi Minőségellenőrzési Standardok úgy vannak megírva, hogy vonatkozzanak a társaságokra minden olyan szolgáltatásuk tekintetében, amely az IAASB Megbízási Standardok hatókörébe esik. A Nemzetközi Minőségellenőrzési Standardok érvényét a Nemzetközi Minőségellenőrzési Standardok bevezetője tartalmazza.

Egyéb Nemzetközi Standardok

24. Az 5-7. bekezdésekben azonosított Nemzetközi Standardok tartalmazznak alapelveket és alapvető eljárásokat (ezeket félkövér betűtípus és a „kellene” szó használata jelöli), valamint ezekhez kapcsolódó, magyarázó és egyéb anyag formájában lévő iránymutatást, beleértve a függelégeket. Az alapelveket és alapvető eljárásokat az alkalmazásukhoz útmutatást adó magyarázó és egyéb anyag összefüggésében kell értelmezni és alkalmazni. Ebből kifolyólag szükséges fontolóra venni a Standard egész szövegét az alapelvek és az alapvető eljárások megértéséhez és alkalmazásához.
25. Egy Standard alapelveit és alapvető eljárásait minden olyan esetben alkalmazni kell, ahol azok relevánsak a megbízás körülményei között. Kivételes körülmények között azonban egy hivatásos könyvszakértő szükségesnek ítélni egy releváns alapvető eljárástól való eltérést ahhoz, hogy elérje el az adott eljárás célját. Amikor ilyen helyzet áll elő, a hivatásos könyvszakértőnek dokumentálnia kell azt, hogy a végrehajtott alternatív eljárások hogyan érik el az eljárás célját, valamint – hacsak másként nem világos – az eltérés okait. Annak szükségessége, hogy a hivatásos könyvszakértő eltérjen egy releváns alapvető eljárástól, várhatóan csak akkor merül fel, ha a megbízás konkrét körülményei között az adott eljárás nem lenne hatékony.
26. A függelékek, amelyek az alkalmazásra vonatkozó anyag részét képezik, egy Standard elválaszthatatlan részei. A függelék célját és

ELŐSZÓ A MINŐSÉGELLENŐRZÉSRE, A KÖNYVVIZSGÁLATRA, AZ
ÁTVILÁGÍTÁSRA, AZ EGYÉB BIZONYOSSÁGOT NYÚJTÓ ÉS
KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ NEMZETKÖZI
STANDARDOKHOZ

tervezett használatát a kapcsolódó Standard fő szövege vagy magának a függeléknek a címe és bevezetője magyarázza el.

Szakmai megítélés

27. A Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok jellege megköveteli a hivatásos könyvszakértőtől, hogy alkalmazásuk során szakmai megítélést alkalmazzon.

A Nemzetközi Standardok alkalmazandósága

28. Egy adott Nemzetközi Standard a hatókörét, hatálybalépésének időpontját és alkalmazandóságának bármely konkrét korlátozását a Standard egyértelműen meghatározza. Amennyiben a Nemzetközi Standard másként nem rendelkezik, a hivatásos könyvszakértő alkalmazhatja a Nemzetközi Standardot az abban megjelölt hatálybalépési időpont előtt.
29. A Nemzetközi Standardok relevánsak az állami szektorban lévő megbízásokra. Szükség szerint az állami szektorbeli gazdálkodókra jellemző további szempontokat foglalnak bele:
- (a) a Nemzetközi Standard fő szövegébe a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok és a Nemzetközi Minőségellenőrzési Standardok esetében, vagy
 - (b) „Állami szektorbeli perspektíva” című részbe, amely a többi Nemzetközi Standard végén található.

A Nemzetközi Könyvvizsgálati és Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatási Standard Testület (IAASB) által kiadott Gyakorlati Állásfoglalások érvénye

30. A Nemzetközi Könyvvizsgálati Gyakorlati Állásfoglalások kiadásának célja értelmező iránymutatás és gyakorlati segítség nyújtása a hivatásos könyvszakértők számára a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok bevezetése és a jó gyakorlat előmozdítása érdekében. Az Átvilágítási Megbízásokra Vonatkozó Nemzetközi Gyakorlati Állásfoglalások, a Bizonyosságot Nyújtó Megbízásokra Vonatkozó Nemzetközi Gyakorlati Állásfoglalások és a Kapcsolódó Szolgáltatásokra Vonatkozó Nemzetközi Gyakorlati Állásfoglalások kiadása a kapcsolódó standardok bevezetésének célját szolgálja.

ELŐSZÓ A MINŐSÉGELLENŐRZÉSRE, A KÖNYVVIZSGÁLATRA, AZ
ÁTVILÁGÍTÁSRA, AZ EGYÉB BIZONYOSSÁGOT NYÚJTÓ ÉS
KAPCSOLÓDÓ SZOLGÁLTATÁSOKRA VONATKOZÓ NEMZETKÖZI
STANDARDOKHOZ

31. A hivatásos könyvszakértőknek ismerniük kell az adott megbízásra vonatkozó Gyakorlati Állásfoglalásokat, és figyelembe kell azokat venniük. Annak a hivatásos könyvszakértőnek, aki nem veszi figyelembe és nem alkalmazza a vonatkozó Gyakorlati Állásfoglalásban szereplő iránymutatást, fel kell készülnie annak magyarázatára, hogy hogyan felelt meg:
- (a) a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardok követelményeinek; vagy
 - (b) a Gyakorlati Állásfoglalásban tárgyalt, az egyéb IAASB Megbízási Standard(ok)ban szereplő alapelveknek és alapvető eljárásoknak.

A Nemzetközi Könyvvizsgálati és Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatási Standard Testület által kiadott egyéb dokumentumok

32. Egyéb dokumentumokat, például vitairatokat is kiadnak⁴ a könyvvizsgálattal, az átvilágítással, az egyéb bizonyosságot nyújtó és kapcsolódó szolgáltatásokkal, valamint a könyvvizsgálati szakmát érintő minőségellenőrzési kérdésekkel kapcsolatos megbeszélések és viták előmozdítása, a megállapítások bemutatása vagy a könyvvizsgálathoz, az átvilágításhoz, az egyéb bizonyosságot nyújtó és kapcsolódó szolgáltatásokhoz, valamint a könyvvizsgálati szakmát érintő minőségellenőrzési kérdésekhez kapcsolódó tényezők meghatározása érdekében. Ezek nem határoznak meg egyetlen olyan alapvető vagy alapvető eljárást sem, amelyet a könyvvizgálat, az átvilágítás, az egyéb bizonyosságot nyújtó vagy kapcsolódó szolgáltatási megbízások során követni kellene.

Nyelv

33. Egy nyilvános tervezet, Nemzetközi Standard, Gyakorlati Állásfoglalás vagy egyéb dokumentum egyedüli irányadó szövege az IAASB által kiadott angol nyelvű változat.

⁴ Az IAASB elnöke kijelöl egy négy IAASB tagból álló vizsgálati csoportot annak mérlegelése céljából, hogy egy adott dokumentumtervezet érdemes-e hozzáadni az IAASB anyagaihoz. A dokumentumtervezet származhat bármilyen forrásból, és nem szükséges, hogy az az IAASB megrendelésére készüljön. Ha a vizsgálati csoport úgy véli, hogy a dokumentum arra érdemes, javasolja az IAASB felé annak közzétételét és az anyagaik közé történő felvételét.